

VOORAF

In 2009 werd een nieuw Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas gestart, namelijk voor de beleidsperiode 2009-2014. Net zoals in het vorig cultureel-erfgoedconvenant worden de afrekeningen met jaarverslagen volgens de belangrijkste werkgebieden op gelijst. **Personele en logistieke middelen** worden enkel expliciet vermeld als ze anders zijn dan:

- Personele middelen: Erfgoedcel Waasland: Ode De Zutter (coördinator erfgoedcel), Anniek Elegheert (erfgoedconsulent), Bart Ooghe (erfgoedconsulent) en Martine Teirlynck (erfgoedmedewerker) (zie De Erfgoedcel Waasland als knooppunt, Personeel)
- Logistieke middelen: algemene dagelijkse werking

Een overzicht van de **financiële middelen** wordt apart opgenomen.

In bijlage worden per project de bijkomende kosten die verband houden met de uitvoering van het project zelf geëxpliciteerd. De algemene werkingskosten zoals loonkosten, telefoniekosten... worden niet per project weergegeven, maar zijn wel in de algemene posten loonkosten en administratieve kosten in de afrekening weergegeven.

SD 1 – 1 + 1 = 3

1. ONDERSTEUNEN BESTAANDE SAMENWERKINGSINITIATIEVEN

De Erfgoedcel Waasland en de Wase erfgoedgemeenschap ondersteunden de activiteiten van bestaande samenwerkingsverbanden (WAO, BiblioWaas, Intergemeentelijk Project Land van Reynaert, WACCO, ADW, Toerisme Waasland, Sint-Nicolaasgenootschap....) en woonde naargelang de noodzaak de vergaderingen van deze overlegorganen bij.

Zo neemt de cultureel-erfgoedcel deel aan het overleg van de Diensten voor Toerisme, gecoördineerd door **Toerisme Waasland** (op 16/09/2013) en is ze lid zonder stem van de Raad van Bestuur (18/02/13, 23/04/13, 19/06/13, 23/09/13 en 20/11/13) en van de Algemene Vergadering (op 23/04/13 en 20/11/13). Op 18/12/2014 nam de cultureel-erfgoedcel eveneens deel aan een focusgroep van Toerisme Waasland om het eigen beleidsplan uit te werken.

Ook nam de cultureel-erfgoedcel deel aan de vergaderingen van **WAO** (op 19/03/13).

2. SAMENBRENGEN ERFGOEDZORGERS IN HET WAASLAND

Doorheen haar hele werking brengt de Erfgoedcel Waasland verschillende erfgoedzorgers uit het Waasland samen: via de stuurgroep waarin bewust ook vrijwilligers opgenomen zijn, via het bijwonen van vergaderingen

van en afstemming met andere intergemeentelijke cultuuroverleggen, bij projecten, door het publiceren van oproepen, activiteiten en nieuwtjes van de Wase erfgoedorganisaties op de website en in de nieuwsbrief, door het organiseren van feestelijke openingen en cursussen e.d. De Erfgoedcel Waasland ontving opnieuw heel wat vragen en kreeg trouwens geregeld onverwacht bezoek van Wase erfgoedzorgers (een uitgebreid overzicht zie **overzicht van de expertise-uitwisseling** in bijlage). Het aantal vragen en bezoeken is steeds stijgend.

Ook het ondersteunen, afstemmen op elkaar van en deelnemen aan **samenwerkingsinitiatieven** rond erfgoed en overleg in het Waasland hoort hierbij. Zo werden gemeenten mee gesensibiliseerd en geresponsabiliseerd over het belang van **cultuurbeleid en archiefzorg**. Zie het overzicht expertise-uitwisseling in bijlage.

3. DEELNAME AAN BOVENREGIONAAL OVERLEG

De Erfgoedcel Waasland nam actief deel aan het structureel overleg met de vijf andere cultureel-erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen en het **Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** (op 21/03/13 en 26/09/13). Daarnaast is er een actieve **Vlaamse overlegstructuur van de cultureel-erfgoedcellen**:

- **Speakers' corner (Brusseloverleg)**: ging door op 13/03/13, 14/05/13, 17/09/13, 19/11/13.
- **Collegagroepen**: de Erfgoedcel Waasland nam hieraan actief deel. Hierin werden actief ervaringen én expertise uitgewisseld. Soms werden hiervoor externen uitgenodigd. De cultureel-erfgoedcel nam in 2013 aan volgende collegagroepen deel:
  - **Beleid**: de collegagroep beleid kwam drie keer samen in 2013 (14/05/13, 17/09/13 en 19/11/13). Op 14/05/13 stond het volgende op de agenda: protocol complementair cultureel-erfgoedbeleid, evaluatie cultureel-erfgoedconvenanten, cultureel-erfgoedoverleg en varia, op 17/09/13 het protocol complementair cultureel-erfgoedbeleid, internationale studiedag ICE, meta-evaluatie cultureel-erfgoedconvenanten, beleidsplanning 2015-2020, terugkoppeling COP Digidoc, varia en op 19/11/13 de beleidsplanning 2015-2020, ondersteuningsbeleid, themadag diversiteit, themadag vrijwilligerswerking, VIAA, cultureel-erfgoedoverleg, varia.
  - **Communicatie**: de collegagroep kwam niet samen in 2013. Eind 2012 werd wel een traject gestart met de cultureel-erfgoedcellen rond het websitesysteem Exopera en de gezamenlijke website www.erfgoedcellen.be. In het kader van de beleidsplanning wordt dit traject verder gezet met coördinator door de Erfgoedcel Waasland.
  - **Digidoc**: de collegagroep digidoc kwam 3 keer samen in 2013. Op 19/02/13 stond het volgende op de agenda: scoremodel digitale duurzaamheid (Packed), educatieve website www.kindereninbezetgebied.be, digitale tool voor omgevingsonderwijs, stand van zaken Platform Digitale Duurzaamheid, op 12/09/13 Platform digitale duurzaamheid, nieuwe initiatieven databank en collectiebeheerssysteem, website erfgoedcellen, vormingstraject CEST, webarchivering website, verschillende sprekers rond apps en op 28/11/13: presentatie Inge Van Nieuwerburgh (Ugent): Open

en Linked Data, presentatie Jef Malliet: Open en Linked Data in de praktijk, presentatie Barbara Dierickx: Apps for Culture, stand van zaken VAAA.

Ook neemt de Erfgoedcel Waasland deel aan **landelijke overlegorganen en expertise-uitwisseling**:

- **Cultureel-Erfgoedconvenant TERF** – projectsubsidies beoordelingscommissie (2 maal per jaar): de Erfgoedcel Waasland maakt voor de beoordeling van de projectsubsidies deel uit van de commissie voor de toewijzing van de projectsubsidies.
- **Cultureel Erfgoedoverleg Vlaanderen** (zie <http://www.cultureelerfgoedoverleg.be/>): sinds het overleg startte in 2009, zijn er al wat meer deelnemers aan dit overleg. Het overleg kwam in 2013 samen op 01/02/13, 26/04/13, 20/06/13, 27/09/13 en 12/12/13 en heeft verschillende acties ondernomen in 2013, o.a. het Memorandum “Cultureel erfgoed is meer waard! Op weg naar 2020: De tussenstand? Aanbevelingen vanuit het Cultureel-Erfgoedoverleg”.
- **Erfgoed en zaken traject** – adviesgroep: de adviesgroep van dit vormingstraject van Faro evalueert en geeft aan hoe het aanbod verder en beter kan ontwikkeld worden.
- **Instituut voor Vlaamse volkskunst vzw** – Algemene vergadering: de Erfgoedcel Waasland is lid van de Algemene vergadering.
- **Overleg rond klompen**: i.s.m. Erfgoedcel Kempens Karakter ETWIE, Folkloregroep De Klomp vzw en Klompenmuseum Laakdal werd dit overleg opgestart.
- **Platform Digitale Duurzaamheid**: op 23/02/12 werd het Platform Digitale Duurzaamheid (toen nog Platform Digitale Duurzame Toegankelijkheid Vlaanderen) opgericht, een coalitie ter bewustmaking en mogelijk ter drukking van het thema van digitale duurzaamheid in de cultuur-, bibliotheek en erfgoedsector. Namens en op verzoek van de andere cultureel-erfgoedcellen neemt de Erfgoedcel Waasland deel aan de stuurgroep. De stuurgroep van het Platform kwam samen op 07/02/13 en 15/03/2013; op 15/03/2013 vond in het Felixarchief de tweede algemene vergadering plaats. Er werden in 2013 geen concrete acties gepland, behalve de oprichting van de website www.digitaleduurzaamheid.be en een aanwezigheidspolitiek op belangrijke evenementen in de cultuur- en erfgoedsector (bv. Informatie Aan Zee).
- **Stuurgroep podiumkunstenerfgoed**: het Firmament, expertisecentrum voor het figurentheater, start in 2013 met een onderzoek naar erfgoedcollecties in haar subsector, met het oog op sensibilisering, registratie, gedeeltelijke ontsluiting en goed beheer. De cultureel-erfgoedcel werd gevraagd om te zetelen in de stuurgroep voor dit onderzoek, vanuit haar ervaringen met het regionaal digitaal registreren en ontsluiten van diverse soorten erfgoed. De stuurgroep kwam op 18/03/13 en 07/11/13 samen. Tussendoor vond informatie-uitwisseling plaats per mail.
- **VVSG overleg intergemeentelijke samenwerking**: op vraag van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een cultureel-erfgoedconvenant startte de VVSG eind 2008 een overleg met Comeet, Waasland, CO7, Noorderkempens, Kempens Karakter, TERF en Mijnstreek. Het doel van dit overleg is de belangen van de betrokken gemeenten in kaart brengen en behartigen als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een cultureel-erfgoedconvenant. Vanaf eind 2009

worden ook alle andere cultureel-erfgoedcellen uitgenodigd, aangezien sommigen een traject naar intergemeentelijke samenwerking starten. Dit overleg kwam niet bijeen in 2013.

- **Werkgroep databanken:** vanuit het Cultureel Erfgoedoverleg werd in 2012 een werkgroep opgestart rond digitale databanken, waaraan ook de Erfgoedcel Waasland deelnam. Hoewel deze werkgroep niet officieel werd ontbonden, kwam ze in 2013 niet opnieuw samen.
- **Werkgroep waardering van erfgoed:** op initiatief van de Provincie West-Vlaanderen werd een werkgroep opgestart omtrent het waarderen van erfgoedcollecties op deelcollectieniveau. Bedoeling is om enerzijds een terminologie (of reeks terminologieën) te ontwikkelen die vergelijkingen en communicatie tussen verschillende collectiebewaarders vereenvoudigen en anderzijds houvast bieden voor het toekennen van waarden aan (deel)collecties met het oog op collectiemobiliteit en eventuele afstoting. De werkgroep kwam op 26/02/13, 18/09/13 en 13/12/13 samen.
- **Klankbordgroep Het Virtuele Land:** het Centrum voor Agrarische Geschiedenis (CAG) vzw werkt momenteel aan een vernieuwde website, waarop collectiestukken, informatie aangaande agrarische geschiedenis en archivalische overzichten ontsloten worden voor een breed publiek. Hiertoe werd een klankbordgroep opgericht waar, behalve vertegenwoordigers van de KULeuven, FARO en PACKED, ook de Erfgoedcel Waasland deel van uitmaakt. De klankbordgroep kwam voor het eerst samen op 26/06/13.

SD 2 – DE ERFGOEDCEL WAASLAND ALS KNOOPPUNT

1. PERSONEEL

De **vaste ploeg van de cultureel-erfgoedcel** wijzigde niet meer sinds 01/09/09 (behalve vrijwilligers) en ziet er als volgt uit:

Naam	In dienst	Functie	Arbeidsregime	Betalingsniveau
Baert Annick	10/2011	Vrijwilliger Erfgoedbank		Vergoeding
De Zutter Ode	17/10/05	Coördinator erfgoedcel	5/5	A
Elegheert Anniek	01/03/07	Erfgoedconsulent	2.5/5	B
Noppe Annelien	10/13-12/13	Vrijwilliger Erfgoedcel	4/5	Vergoeding
Ooghe Bart	01/08/09	Erfgoedconsulent	5/5	A
Eric Saman	Wisselend	Vrijwilliger Erfgoedbank		Vergoeding
Teirlynck Martine	01/07/09	Erfgoedmedewerker	2.5/5	C
Van As Sara	03/13-12/13	Vrijwilliger Erfgoedcel	1/5	Vergoeding
Van Meerssche Ronny	09/10	Vrijwilliger Erfgoedbank		Vergoeding
Waterschoot Herlinde	02/12-03/13	Vrijwilliger Erfgoedcel	1/5	Vergoeding
Wymeersch Leo	03/12	Vrijwilliger Erfgoedcel	1/5	Vergoeding

Het werkregime van een aantal cultureel-erfgoedcellers wijzigde: vanaf 2013 werkt Bart Ooghe 4/5 (i.p.v. voltijds) en vanaf 01/04/13 werkt Anniek Elegheert 4/5 (i.p.v. halftijds).

Driewekelijks **teamoverleg** met de personeelsleden van de Erfgoedcel Waasland zorgt voor afstemming en taakafspraken (hiervan wordt een verslag opgemaakt). In de cultureel-erfgoedcel worden **functioneringsgesprekken** gehouden tussen de coördinator en de andere cultureel-erfgoedcellers.

2. STAGIAIRS, STUDENTEN EN VRIJWILLIGERS

Samenwerken met het onderwijs is een belangrijk aandachtspunt. Er zijn dan ook **stagiairs** aan de slag bij of onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland:

- **Studenten 1ste jaar, professionele bachelor secundair onderwijs, KAHO Sint-Lieven:** de KAHOSL biedt in het 2de semester van schooljaar 2012 aan haar leerlingen binnen de opleiding lerarenopleiding secundair onderwijs 1ste jaar het vak "Project kunstvakken" (PKV) aan. Binnen PKV komen leerlingen in contact met een ruim aanbod aan cultureel erfgoed en kunststromingen en -vormen. In overleg met de Erfgoedcel Waasland en de docente organiseerden de beiden, i.s.m. het Stadsmuseum Lokeren, voor 3 studenten een doe- en observatiestage. Deze studenten én de samenwerking werden ook door de Erfgoedcel Waasland geëvalueerd. De gemaakte lessuggesties worden ter beschikking gesteld de betrokken erfgoedorganisaties.
In juni 2013 werd deze samenwerking voor het volgende schooljaar reeds toegewezen aan de Archeologische Dienst Waasland.
- **Studenten 2de en 3de jaar, professionele bachelor secundair onderwijs, KAHO Sint-Lieven:** een nieuwe samenwerking werd gestart i.s.m. de KAHOSL. De tweede- en derdejaars doen in het kader van PKV een vakkenstage of maken een portfolio. Concreet betekent dit dat de studenten de erfgoedorganisatie eerst aan het werk ziet terwijl zij haar educatief aanbod aanbiedt aan scholen, en dat de studenten vervolgens dit educatief aanbod herwerken naar een specifieke, op voorhand afgesproken graad van het secundair onderwijs. In het schooljaar 2012-2013 werd hiervoor samengewerkt met de Archeologische Dienst Waasland (ADW) en Fort Liefkenshoek. De sessies i.s.m. Fort Liefkenshoek gingen door in 2012, die bij de Archeologische Dienst Waasland in het voorjaar van 2013.
- **Studente 3de jaar, professionele bachelor secundair onderwijs, KAHO Sint-Lieven:** de studente Lore Stremes vroeg enkele dagen stage te lopen bij een project van de Erfgoedcel Waasland. Dit werd ingepland in de week van 15 april 2013. De studente Kayna Geusens vroeg aan de Erfgoedcel Waasland of zij een IP (innoverend project) rond erfgoed mocht opstarten. Dit werd een Waas gezelschapsspel. Kayna werd voor de uitwerking hiervan door de Erfgoedcel Waasland begeleid in het najaar van 2013 en in het voorjaar van 2014.
- **Studenten 1ste jaar, professionele bachelor secundair onderwijs, KAHO Sint-Lieven:** 4 studenten liepen in april 2013 via de Erfgoedcel Waasland 2 dagen stage in het Fort Liefkenshoek i.s.m. het Gemeentearchief Beveren (meeloopstage). In juni 2013 werd wat deze meeloopstage betreft reeds

afgesproken met de ADW (zie eerder) dat de studenten die bij de ADW hun observatie- en doestage zouden lopen, ook daar hun meeloopstage zouden beleven.

- **Studente 3de jaar, bachelor Sociaal-Cultureel Werk, Arteveldehogeschool Gent:** jury bij thesis over “Wat is het nut van een leesgroep voor professionals en hoe pak je dit het beste aan?”.

3. VORMING CULTUREEL-ERFGOEDCELMEDEWERKERS

De medewerkers van de Erfgoedcel Waasland namen in 2013 deel aan volgende vormingsmomenten en studiedagen:

- Dag van de Cultuureducatie, Gent (29/01/13)
- E-land, jongeren en vrije tijd, Mechelen (22/02/2013)
- Hoe wegen op het lokale beleid? (26/03/13)
- Vorming auteursrechten, FARO (16/05/13)
- ICT-opleiding Interwaas: Outlook (mei 2013)
- ICT-opleiding Interwaas: Word (juni 2013)
- ICT-opleiding Interwaas: Excel (september 2013)
- ICT-opleiding Interwaas: Powerpoint (oktober 2013)
- ICT-opleiding Interwaas: grafieken en draaitabellen (september 2013)
- ICT-opleiding Interwaas: sjablonen (oktober 2013)
- Trefdag “Voor de verandering” (24/09/13)
- Processen in kaart brengen (10/10/13)
- Netwerken tekenen (14/11/13)

4. ADMINISTRATIE

- **Kennismanagement:** tijdens het 1ste convenant werd de basis gelegd voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote hoeveelheid beschikbare informatie werd in 2009 samen gebracht in 1 centraal bestand voor kennisbeheer, waarin we het adressenbestand en ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners e.d. opnamen. In 2010 en 2011 werd in het kader van het vrijwilligersmanagement en i.s.m. Toerisme Waasland extra aandacht besteed aan het bijkomend verzamelen van de coördinaten van erfgoedvrijwilligers, toerisme- en erfgoeddeskundigen, gidsen (zowel toerisme als museum) a.h.v. een oproep en gemeentelijke expertenbrainstorms, met als doelstelling hun gegevens, knowhow en inzet nog meer ter beschikking te stellen van het Wase erfgoedveld. De verzamelde informatie wordt gebruikt voor een betere dienstverlening in het kader van het Waas erfgoedloket. In het kader van de beleidsplanning 2015-2020 werd hieraan verder gewerkt.
- Houden van een **bepaalde boekhouding:** invoeren facturen in een overzicht (object, leverancier, ref. lev., ref. Interwaas, bedrag) om een duidelijk overzicht van de uitgaven per project te hebben.

- **Uitlening** toestellen Mondelinge Geschiedenis, tentoonstelling Wase reuzen, Archief op het Spoor, fototentoonstelling Reuzen, lessuggesties, educatieve pakketten...
Inschrijvingen opvolgen: bijvoorbeeld vormingen, activiteiten...
- **Verzendingen** promotiemateriaal en uitnodigingen allerhande: bijvoorbeeld Erfgoeddag, activiteiten en workshops...
- **Klassement**
- **Bijhouden overzichtslijsten:** bijvoorbeeld overeenkomsten, steunabbonnementen, ontleningen...
- **Kas cultureel-erfgoedcel** met in- en uitgaven
- **Bestellingen en uitbestedingen** opvolgen: bijvoorbeeld offertes opvragen, bestellingen doen, facturen controleren...
- **Archief Cultureel-Erfgoedconvenanten 2005-2008 en 2009-2014:** een eerste kuisen van het archief gebeurde reeds, daarnaast werden in 2010 i.s.m. de gemeentearchivaris van de Gemeente Beveren afspraken gemaakt voor het verder werken aan het archief. In 2011 werd gestart met de inventarisatie op stukniveau. Hieraan werd verder gewerkt in 2013.
- **Boodschappen:** bijvoorbeeld behoeftes Erfgoedcel Waasland, te digitaliseren materiaal, overdrachten van materiaal...
- **Digitaal archief en documentenbeheer:** sinds de reorganisatie van de server in 2012 wordt volgens vaste afspraken gewerkt wat betreft digitaal archief en documentenbeheer.

5. VOLDOENDE EN GESTRUCTUREERDE INSPRAAK

Een cultureel-erfgoedcel in intergemeentelijke context werkt alleen wanneer er voldoende en gestructureerde inspraak is van de verschillende gemeenten en van erfgoedzorgers (zowel onbetaalde als betaalde krachten). Volgende overlegstructuren kwamen regelmatig bijeen:

- **Teamoverleg:** driewekelijks teamoverleg met de personeelsleden van de Erfgoedcel Waasland voor afstemming en taakafspraken (hiervan wordt een verslag opgemaakt).
- **Werkgroepen voor projecten en processen:** bijvoorbeeld Erfgoedbank Waasland, werkgroep Sinterklaas en Sint-Maarten, kerngroep particulier erfgoed...
- **Adviesgroep:** op 02/12/13.
- **Stuurgroep:** op 26/02/13 (oude samenstelling), 24/04/13, 28/05/13, 20/06/13, 21/08/13, 03/10/13, 06/11/13 en 17/12/13.
- **Samenvoeging adviesgroep en stuurgroep:** in 2013 werden de adviesgroep en de stuurgroep samengevoegd in één stuurgroep (bestaande uit politieke en ambtelijke vertegenwoordigers uit de acht Wase gemeenten en deskundigen (personen uit cultureel-erfgoedorganisaties) en de Erfgoedcel Waasland). Dit gebeurde omwille van planlastvermindering, efficiëntie en de inhoudelijke meerwaarde van de samensmelting.

6. OPMAKEN VAN VERSLAGEN EN PLANNEN VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In 2013 werden volgende **documenten** opgemaakt:

- het jaarverslag 2012: http://www.erfgoedcelwaasland.be/images/filelib/jaarverslag2012_4645.pdf.
- het actieplan 2014:
http://www.erfgoedcelwaasland.be/images/filelib/CECLandvanWaasbegrotingmettoelichting2014_5134.pdf.

Op 13/03/13 ging een **tussentijds evaluatiegesprek** door met het Agentschap Kunsten en Erfgoed.

Er werd eveneens gestart met de **beleidsplanning 2015-2020** o.a. met uitgebreide bevestigingen, omgevingsanalyse en de swot. Ter ondersteuning werd het **traject rond beleidsplanning en “Samen iets apart” – het ondersteuningstraject voor intergemeentelijke samenwerking rond cultureel-erfgoed** van Faro gevolgd.

7. INTERWAAS

De Erfgoedcel Waasland schakelt zich zo veel mogelijk in de algemene werking van haar moederorganisatie Interwaas, zoals bv. actieve medewerking aan het **Strategisch Plan Interwaas 2013-2018**. Voor het **Directiecomité** worden maandelijks nota's opgesteld. De coördinator erfgoedcel neemt eveneens deel aan de in 2010 ingevoerde terugkoppelmomenten over het Directiecomité. Voor **InfoWaas** worden driemaandelijks artikels aangeleverd. In 2013 werd werk gemaakt van een nieuw raamcontract voor de vormgeving van de communicatie van Interwaas. De Erfgoedcel Waasland werkte hieraan actief mee.

8. WAAS ERFGUEDLOKET

De Erfgoedcel Waasland en de Wase cultureel-erfgoedgemeenschappen werken niet alleen voor het publiek. Minder zichtbaar, maar daarom niet minder belangrijk, zijn hun inspanningen binnen de Wase cultureel-erfgoedgemeenschappen via vorming, communicatie (nieuwsbrieven, website) en intensieve contacten aan een netwerk van Wase erfgoedzorgers. Vele enthousiaste erfgoedvrijwilligers en erfgoedprofessionals kunnen steeds bij de Erfgoedcel Waasland terecht met allerhande vragen over inventarisatie, digitalisering, publiekswerking e.d. Deze tijdsintensieve dienstverlening is veel minder zichtbaar, maar minstens even belangrijk als de publiekswerking. Bovendien wordt ook aan het publiek informatie verschaft via vragen die telefonisch en via e-mail toekomen. Om dit deel van de werking een meer zichtbare plaats te geven, werd in 2010 een (bescheiden) nieuw **“ondersteuningslogo”** ontwikkeld met de gevleugelde woorden “Tips voor erfgoedzorgers”.

Ook **actieve inhoudelijke begeleiding van projecten** gebeurt. Enkele voorbeelden zijn:

- **Bezoekerscentrum De Klinge** – kernteam: de gemeente Sint-Gillis-Waas richt een bezoekerscentrum in. Dit regionaal bezoekerscentrum in De Klinge op de grens met Nederland zal verschillende thema's (de klomp, Stropersbos, grens, smokkelen, Staats- Spaanse Linies, spoorweg Mechelen-Terneuzen...) combineren. Rond deze site worden allerlei activiteiten ontwikkeld, o.a. de buitensite werd in 2013 volledig heringericht. De gemeente Sint- Gillis-Waas sloot in 2011 een samenwerkingsovereenkomst met Interwaas voor de praktische opvolging en uitvoering van deze herinrichting.
- **Forten en linies in grensbreed perspectief** – projectgroep en educatiewerkgroep: het gemeentebestuur van Sint-Gillis-Waas stapt als projectpartner mee in het Interreg IV-project 'Forten en Linies in grensbreed perspectief'. Binnen dit project worden samen met een aantal cofinanciers in Vlaanderen en Nederland 69 acties uitgewerkt. De Erfgoedcel Waasland nam deel aan de adviesgroep voor het ontwikkelen van een inrichtingsplan voor Camping Fort Bedmar (De Klinge). Dit plan wil de zichtbaarheid van de relictten van het historische fort en het historisch bewustzijn rond de linie verhogen. Erfgoed Brabant ('s Hertogenbosch) werkte verder aan een educatief pakket voor het lager onderwijs rond de Staats-Spaanse Linies, de Zuiderwaterlinie en de Antwerpse fortengordel, in overleg met vertegenwoordigers uit de deelnemende provincies waaronder ook de Erfgoedcel Waasland. Er werd een korte educatieve film gemaakt en een educatief pakket uitgewerkt dat 3 lesmomenten omvat en waarin ook de film opgenomen wordt. Dit pakket werd in 2013 afgewerkt worden verspreid via Provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Beveren en gemeente Sint-Gillis-Waas. Op basis plant de gemeentearchivaris van Sint-Gillis-Waas, in overleg met de cultureel-erfgoedcel, provincie Oost-Vlaanderen en het lokale onderwijs, een lokaal educatief pakket op maat van Sint-Gillis-Waas en het onderdeel van de linie waarop ook Fort Bedmar ligt. Dit zal in 2014 in de praktijk getest worden.
- **Hof ter Welle** – stuurgroep: de site in Beveren is reeds eeuwen lang verbonden aan kinderen en zorg (opvang, onderwijs, bijzondere jeugdzorg...). Dit project i.s.m. vzw Dienstencentrum Hof ter Welle, de gemeente Beveren (dienst cultuur, gemeentearchief, CC Ter Vesten) en Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren wil met getuigenissen, beeldmateriaal en voorwerpen het verhaal van deze site met haar verschillende functies en bewoners brengen. Bovendien kadert dit project binnen de toekomstige inrichting van het kasteel als erfgoedhuis. De ontsluiting kan verschillende vormen kennen.

Voor een uitgebreid overzicht zie het **overzicht van de expertise-uitwisseling** in bijlage.

De Erfgoedcel Waasland lanceert daarnaast via de website en de nieuwsbrief **oproepen** van partners naar informatie, objecten, kennis... Daarnaast worden de verschillende activiteiten van de organisaties opgenomen in de verschillende communicatiekanalen.

Ook **logistiek** ondersteunt de Erfgoedcel Waasland de (erfgoed)actoren. Zo kocht ze in 2006 4 Sony minidisc-recorders en 1 Marantz solid state recorder en in 2008 8 TASCAM solid state recorders. Deze

toestellen kunnen gratis uitgeleend worden door alle organisaties en privé-personen die het erfgoed in het Waasland willen documenteren en / of onderzoeken en hiervoor de methode van mondelinge geschiedenis willen gebruiken. In 2013 werden de toestellen 5 keer (Tascam 4 keer, Marantz 1 keer) ontleend.

De Erfgoedcel Waasland is tevens **lid** van alle heemkundige kringen in het Land van Waas, evenals van Tiecelijn, het Instituut voor Vlaamse Volkskunst (locatie Lokeren), de Familiekunde Vlaanderen – Afdeling Land van Waas en Erfgoed Vlaanderen.

9. PLATFORM VOOR EXPERTISE-UITWISSELING

I.s.m. de andere cultureel-erfgoedcellen werd www.erfgoedcellen.be verder gebruikt.

Daarnaast wordt de **eigen website** ook verder aangevuld met informatie voor de Wase erfgoedgemeenschap. De Erfgoedcel Waasland werkte in 2010 een nieuw stuk uit binnen de huidige website, getiteld “**Tips voor erfgoedzorgers**” (zie http://www.erfgoedcelwaasland.be/item.php?itemno=1_289&lang=NL). Dit bevat heel wat expertise en praktische tips binnen de verschillende domeinen, waarin de Erfgoedcel Waasland actief is. Dit wordt steeds up-to-date gehouden en aangevuld. Ook in 2013 werd heel vaak naar dit stuk op de site gerefereerd wanneer de Erfgoedcel Waasland informeert. Zodoende wordt de verzamelde kennis ook meer gestructureerd gevalideerd.

10. DUURZAAMHEID IN DE WERKING

De Erfgoedcel Waasland voerde een praktisch gericht onderzoek uit naar haar ecologische voetafdruk en mogelijke acties om deze te verlagen. Hierover werd een intern document opgemaakt. Hierin kwamen verschillende zaken aan bod vertrekkende vanaf een nulmeting van de ecologische voetafdruk. Praktisch gezien kan de ecologische voetafdruk van de Erfgoedcel Waasland opgedeeld worden in vier basisfactoren waarbij de milieu-impact kunnen doen dalen: afvalproductie, energieverbruik, voeding en transport. Om de voetafdruk naar beneden te brengen, ondernemen we allerlei acties, die de milieu-impact van één van de vier basisfactoren doet dalen.

SD 3 – HET CULTUREEL ERFGOED = DE BASIS VAN ALLES

1. 50 JAAR TURKSE EN MAROKKAANSE MIGRATIE

In het kader van de viering van 50 jaar Turkse en Marokkaanse migratie in 2014 werd de Erfgoedcel Waasland benaderd door Turkse en Marokkaanse middenveldorganisaties, die **ondersteuning** zochten voor hun specifieke cultureel-erfgoedprojecten. Op elke vraag werd door de Erfgoedcel Waasland in 2013

ingegaan door het bijwonen van het nodige overleg en het intern overwegen welke ondersteuning hieraan kon worden geboden. Zo werd overlegd met de Marokkaanse Nahkla vzw uit Gent, de Turks-Vlaamse vzw SamA, de Unie van Turkse Verenigingen (UTV) en vzw Kardelen (Gent). Het overleg met Nahkla vzw eindigde op een dood spoor. Het overleg met SamA vzw resulteert voor 2014 in de gezamenlijke organisatie van een interlevensbeschouwelijk drieluik rond religie.

UTV en vzw Kardelen verkregen samen van Vlaanderen subsidies om een **project** uit te werken rond dit thema met als titel "Belgische Turken 50 jaar in Vlaanderen (1964-2014)". Ze werken dit uit samen met o.a. Amsab-ISG, FARO, Erfgoedcel Brussel, Erfgoedcel Mijn-Erfgoed, Erfgoedcel Waasland, Erfgoedcel Land van Dendermonde, MAS, Red Star Line. Het overleg met hen resulteerde in 2013 voor de cultureel-erfgoedcel dan ook in het faciliteren van overleg tussen de Wase gemeenten en steden met een groot aantal Turkse inwoners (Temse, Lokeren en Sint-Niklaas) met als doel om archiefmateriaal in privébezit in te zamelen. De Erfgoedcel Waasland overweegt samen met de Erfgoedcel Land van Dendermonde om de voor haar gemeenschappelijke geschiedenis inzake 50 jaar Turkse migratie te laten **uitschrijven** door de Gentse historicus Bart De Wilde. Of dit al dan niet tot de mogelijkheden behoort hangt gedeeltelijk af van de lokale inzamelingen die in 2013 plaatsvonden in Temse, Sint-Niklaas, Lokeren, Zele en Hamme Hierover is voorlopig nog geen duidelijkheid.

2. AFSTEMMING COLLECTIEAFSPRAKEN

In 2013 werd een overleg opgestart met de Bibliotheca Wasiana, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Stadsarchief Sint-Niklaas, SteM en gemeentearchief Beveren met het oog op mogelijke **collectieafspraken** tussen deze spelers. De beweegreden hiertoe is de praktijk van vaak overlappend acquisitiebeleid. De werkgroep kwam voor het eerst samen op 23/09/13 maar daarbij kon voortbouwen op onderzoek eerder gevoerd door de Erfgoedcel Waasland (o.a. de visietekst particulier erfgoed). Er wordt naar gestreefd om in 2014 te komen tot concrete basisafspraken tussen de hoofdspelers, al dan niet vastgelegd op papier.

3. DEPOTWERKING

Binnen de **Provincie Oost-Vlaanderen** liep tijdens het najaar 2009 een eigen onderzoekstraject, waarvan de resultaten in het voorjaar 2010 bekend werden gemaakt. Op basis daarvan werd een beleid rond depotwerking uitgewerkt. De Erfgoedcel Waasland speelt hierop in waar interessant en nuttig. Bovendien speelt de Erfgoedcel Waasland proactief in op de kansen die geboden worden vanuit het depotbeleid, zoals bijvoorbeeld de groepsaankoop van materiaal, de depots, advies op maat...

De Provincie Oost-Vlaanderen organiseerde in 2013 voor de 2de keer een **groepsaanbod verpakkings- en conserveringsmateriaal voor Oost-Vlaamse erfgoedbeheerders**. De Erfgoedcel Waasland droeg

financieel bij in de aankoop van dit materiaal (en zal dit ook in de toekomst blijven doen). Er wordt gewerkt met een vast percentage (ongeacht het soort vereniging en ongeacht een openbaar bestuur of niet) en dit percentage zakt per schijf van 200 euro met een maximale tussenkomst per intekenaar van 300 euro. Bovendien werd ook het maximumbedrag van 5000 euro in de begroting hiervoor ingeschreven. I.s.m. de Erfgoedcel Waasland organiseerde de provincie op 28/05/13 een demonstratie van het materiaal. Een 10-tal organisaties waren hierop aanwezig en kregen concrete antwoorden op hun vragen rond behoud en beheer. 12 organisaties gingen in op het groepsaanbod voor een totale bijdrage van de cultureel-erfgoedcel van 2022,49 euro (bijna een verdubbeling t.o.v. 2012).

4. DIGITALISERING

In 2013 werd verder gewerkt aan de digitalisering van erfgoed uit de regio, in hoofdzaak voor presentatie op de Erfgoedbank Waasland. Gedigitaliseerd materiaal wordt o.a. publiek gemaakt via www.waaserfgoed.be, www.erfgoedcelwaasland.be, www.wasereuzen.be, andere publieksacties en via de partners zelf. Het project De Potige Polders (zie verder) had een grote impact op het materiaal dat gedigitaliseerd werd door de cultureel-erfgoedcel en door de partners van de erfgoedbank. In totaal werden in 2013 ruim 1000 nieuwe items toegevoegd aan de Erfgoedbank Waasland. Daarnaast staan nog ruim 500 gedigitaliseerde stukken klaar voor upload in 2014-2015, o.a. een groot deel oorlogsaffiches van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas.

4.1 Beeldmateriaal

Het digitaliseren van beeldmateriaal gebeurde in 2013 vooral op rechtstreekse vraag van erfgoedbankpartners, particulieren of gemeentes / steden, waarbij vooral op de actualiteit of op opportuniteiten wordt ingespeeld. Diverse partners digitaliseren intussen ook autonoom.

In 2013 werd uiteenlopend materiaal toegevoegd aan de Erfgoedbank Waasland. Zo werd een bijzondere collectie van ruim 300 privéfoto's van de Beverse polders (1950-1980) gedigitaliseerd en met de hulp van de eigenaar online gebracht. Ook werd de volledige collectie WOI-affiches van de KOKW gefotografeerd. Deze komt voor de herdenkingsjaren online (momenteel zijn van de ca. 700 stuks reeds een 170-tal vindbaar op de website). Andere omvangrijke collecties zijn de ca. 150 foto's van Nobels-Peelman, ingevoerd door het Stadsarchief Sint-Niklaas. Er wordt ten slotte opvallend vaker particulier materiaal aangedragen, zowel analoog als digitaal.

4.2 Filmmateriaal en geluidsfragmenten

In 2013 werden bij wijze van test een 5 filmopnamen uit Beveren en Stekene gedigitaliseerd en online geplaatst, waarvan 1 met geluidsband. De resultaten hiervan waren bemoedigend en tonen aan dat de

filmviewer op de erfgoedbank net volstaat voor het tonen van dit soort materiaal. De kostprijs voor digitalisering bleek echter te hoog om dit op geregelde basis te herhalen.

4.3 Archiefmateriaal

In 2012 werd een specifiek traject opgestart met Bart Tettelin, eigenaar en erfgenaam van het archief van Lokerse dichter Anton Vlaskop (pseudoniem van Arthur Tettelin-Lerno) om een deel van dit archief te ontsluiten via de Erfgoedbank Waasland. Selecties uit het archief werden in 2012 en 2013 door de eigenaar gedigitaliseerd en ingevoerd in de software van de erfgoedbank.

5. DOEL

Sinds maart 2009 liep een **voorbereidend traject** met verschillende organisaties (Archeologische Dienst Waasland, Erfgoedcel Waasland, Gemeente Beveren (Gemeentearchief), Interwaas en Maatschappij voor de ontwikkeling van de Linkerscheldeoever teneinde proactief afstemming te zoeken en af te tasten waar samenwerking rond Doeldorp en Doelpolder mogelijk is. In juni 2009 bleek echter dat er op Vlaams niveau een **studie** zou uitgeschreven worden over het rurale erfgoed in het Linkerscheldeoevergebied. Afstemming hier was essentieel. Deze studie omvatte naast een historisch onderzoek ook een beschrijvend archeologisch, landschappelijk en bouwkundig onderzoek. Ze formuleerde voorstellen en aanbevelingen voor de omgang met het onroerende erfgoed bij de verdere ontwikkeling van de Waaslandhaven. Deze erfgoedstudie werd gefinancierd door de Vlaamse overheid, het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen en de Maatschappij Linkerscheldeoever en startte in oktober 2011. De Erfgoedcel Waasland en de gemeenten Beveren en Sint-Gillis-Waas maakten deel uit de begeleidingsgroep in 2012. Het eindrapport van het onderzoek bevatte ook aanbevelingen voor toekomstige industriële en natuuringrepen in de regio en de opmaak van het GRUP van de haven. In 2013 werden de twee onderzoeksluiken van het verslag via de website www.havenvandetoekomst-antwerpen.be ter beschikking gesteld van het grote publiek. In navolging werd binnen "Ontwikkeling Haven Antwerpen" en het bestaande Centraal Netwerk haven een nieuwe **werkgroep "Erfgoed en landschap"** opgericht. De Erfgoedcel Waasland vertegenwoordigt Interwaas in deze werkgroep.

6. ERFGOEDSPEURDERS

Gezien het succes van deze actie bij de scholen kreeg dit project de titel "erfgoedsspeurders" en werd een logo gemaakt. In het **schooljaar 2012-2013** dienden twee nieuwe scholen aan voor deze samenwerking, nl. de stedelijke basisschool Spoele uit Lokeren en de Gemeenteschool uit Waasmunster met telkens twee 5des en de twee 6des. Deze scholen doorliepen een gelijkaardig traject als de pilotschool uit Eksaarde in 2011-2012. De opening van de beide tentoonstellingen werden georganiseerd op respectievelijk 21/03/13 voor de Lokerse school en 18/04/13 voor de school in Waasmunster. Beide scholen ontvingen hiervoor ook projectsubsidies van Interwaas.

In het najaar 2013 werd reeds overlegd met de Vrije Basisschool uit Sinaai-Waas, die dit project in het **schooljaar 2013-2014** opneemt. De zoektocht naar de foto's werd in Sinaai opgestart in het najaar van 2013. In **het schooljaar 2014-2015** wil een andere lagere school school uit Sinaai dit project opnemen.

7. ERFGOEDONTMOETING

In 2013 ontstond bij de Erfgoedcel Waasland de idee om vorming en expertise-uitwisseling rond het werven en motiveren van vrijwilligers te verweven in een **nieuw concept**, getiteld "Erfgoedontmoeting". Op basis van heel wat argumenten bedden we dit onderwerp in een globale aanpak in en verlaten we het klassieke pad van de vorming. De belangrijkste doelstelling van de Erfgoedontmoeting is het werven en motiveren van vrijwilligers voor de zorg voor en ontsluiting van cultureel-erfgoed. Dit wordt bereikt door te focussen op een specifiek thema en de samenwerking met een specifieke belendende sector, met aandacht voor het innovatieve potentieel van de samenwerking en met een hedendaagse visie en oog voor maatschappelijke trends. Dit thema wordt uitgewerkt op twee verschillende manieren, namelijk het delen van goede praktijkvoorbeelden uit het Waasland of daarbuiten in de vorm van inspirerende sprekers, aangevuld met het delen van de eigen expertise. Deze expertisedeling gebeurt onder begeleiding van een ervaren procesbegeleider en kan aan de hand van verschillende methodieken verlopen. Door deze aanpak leren de deelnemers, zowel uit de cultureel-erfgoedsector als daarbuiten, van elkaar. Op de zesmaandelijke Erfgoedontmoeting worden zowel alle cultureel-erfgoedactoren uitgenodigd, als actoren uit de belendende sector waarmee samengewerkt wordt.

De voorbereidingen voor de eerste Erfgoedontmoeting rond het bereiken van en samenwerken met jongeren op 24/01/14 gebeurden in 2013.

8. HET VRIJE WAASLAND

In 2008 werd **een inventaris** opgemaakt van de kranten uit het Land van Waas bij verschillende organisaties in het Land van Waas en verschillende andere grote instellingen in Vlaanderen. Vanuit bewaringsstandpunt en regionale spreiding van de kranten werden vervolgens 5 kranten gedigitaliseerd, gemicrofilmeerd tot eind WO I en ontsloten via de Erfgoedbank Waasland: De Klok van het Land van Waes (1863-1898), Gazette van Beveren-Waas (1842-1914), Gazette van het Land van Waas (1853-1858), Gazette van Lokeren (1848-1914) en Gazette van St. Nicolaes (1853-1858). I.s.m. de gemeente Temse werden ook de De Schelde (1886-1940), Gazette van Temsche (1879-1944) en Nieuwsblad van Temsche (1945-1960) toegevoegd aan de Erfgoedbank Waasland.

In navolging daarvan wordt i.s.m. de Stedelijke Openbare Bibliotheek van Sint-Niklaas en de Bibliotheca Wasiana onderzocht onder welke voorwaarden **Het Vrije Waasland** (1944-2011) beter bewaard en ruimer ontsloten (o.a. juridisch vraagstuk i.v.m. auteursrechten) kan worden. Dit traject werd verder gezet in 2013.

9. IN KAART BRENGEN – OMGEVINGSANALYSE

In alle cultureel-erfgoedconvenants met gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden is een doelstelling opgenomen over het in kaart brengen van cultureel-erfgoedorganisaties; publiektoegankelijke cultureel-erfgoedcollecties en de noden en behoeften van beide.

De keuzes van de acties gebeuren sinds het begin van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas bottom-up en op basis van uitgebreide **omgevingsanalyses** en alles wat daarbij komt kijken.

Hiertoe ondernam de Erfgoedcel Waasland sinds 2005 **verschillende acties**. Enkele voorbeelden zijn: de uitgebreide omgevingsanalyse voor de intentienota en beleidsplan 2005-2008 én het beleidsplan 2009-2014 (met bijhorende bevragingen, gesprekken e.d.), WODE (dat voortdurend wordt geüpdate), visieteksten, specifieke bevragingen rond o.a. erfgoededucatie, opleidingsbehoeften en expertises aanbod; plaatsbezoeken; gesprekken; overlegplatformen... Daarnaast werden en worden voortdurend meerdere **inventarissen** opgemaakt, zo integraal en geïntegreerd mogelijk bv. adressendatabank, krantendatabank, WODEdatabank, lijst met expertise-uitwisselingen, Wase volksverhalen, Wase reuzen, expertenbrainstorms (zie De Erfgoedcel Waasland als knooppunt, Administratie)... De verzamelde gegevens worden daarenboven **zo gestructureerd mogelijk** verzameld. Zo werd bijvoorbeeld tijdens het 1ste convenant (2005-2008) de basis gelegd voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote hoeveelheid beschikbare informatie brachten we in 2009 samen in 1 centraal bestand voor kennisbeheer (Access), waarin we ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners e.d. opnamen. De Erfgoedcel Waasland verzamelt daarnaast in een Excelbestand de expertise-uitwisseling (plaatsbezoeken/ontvangsten, e-mails, telefoons...) die gedaan wordt. Op deze manier kan de aangereikte informatie herbruikt en indien nodig verder verfijnd worden. Bovendien werd in 2010 ook een extra luikje **Tips voor erfgoedzorgers** op de website geplaatst (zie De Erfgoedcel Waasland als knooppunt, Platform voor expertise-uitwisseling). Dit wordt continu aangevuld.

De meerjarenplanning 2009-2014 en de **jaarlijkse actieplannen** werden steeds opgemaakt op basis van de bevindingen uit deze verschillende acties.

Tussen 2010 en 2011 werden i.h.k. van het in beeld brengen van **expertise** ook brainstorms gedaan.

Daarnaast is in het kader van de **beleidsplanning 2015-2020** gewerkt aan een uitgebreide gegevensverzameling en –analyse.

Doorheen de huidige beleidsperiode vonden er verschillende overlegmomenten plaats met **Archiefbank Vlaanderen**, waarbij de werking van de Archiefbank werd toegelicht. De Erfgoedcel Waasland gaf deze informatie door aan de archiefverantwoordelijken in de regio. De lokale spelers gingen niet in op de vraag naar concrete begeleiding voor het invoeren van archiefmateriaal in Archiefbank Vlaanderen, o.m. omdat zij reeds autonoom werken met het systeem. In de toekomst is denkbaar dat het invoeren van private collecties in de Archiefbank Vlaanderen als optie wordt meegenomen in projecten van de Erfgoedcel Waasland, ter verhoging van de zichtbaarheid van deze archieven of collectie. Dit hangt echter af van de bereidheid van de collectiehouders om hun gegevens (semi-)publiek te maken – deze bereidheid is nu vaak gering.

10. OVERLEG AGRARISCHE COLLECTIES

In navolging van de aanbeveling in WODE werd in 2009 **een overleg** rond landbouwcollecties opgestart i.s.m. het Centrum voor Agrarische Geschiedenis en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen (transversale cel). Het overleg werkte rond collectieregistratie, collectiebeleid (ontwikkelen van selectiecriteria, collectiemobiliteit en afstemming) en ontsluiting. Hieraan namen de Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren, het Landbouwmuseum Stekene, de Stedelijke Musea Sint-Niklaas, het Stedelijk Museum Lokeren en de gemeentes Beveren en Stekene deel. In 2010-2011 werden gesprekken met Beveren en Stekene gehouden over de mogelijke visies op deze collecties. De verschillende partners werken deze visies nu verder uit en er wordt regelmatig terug gekoppeld.

Het **Landbouwmuseum Stekene** startte onder impuls van dit overleg en met ondersteuning van de Erfgoedcel Waasland en MovE in 2010 met de **registratie** van hun collectie. In 2011 werd hiervoor een nieuwe vrijwilliger gezocht door de Erfgoedcel Waasland: Paul De Schepper werkte ook in 2012 heel hard aan de inventarisatie van de collectie, wat resulteerde in een volledige inventaris met fotomateriaal van de collectie. Bovendien verzamelde Paul De Schepper enorm veel waardevol materiaal, waardoor deze inventaris kan gezien worden als een **referentiewerk** op het vlak van agrarisch erfgoed. De voorstelling van de publicatie werd wegens omstandigheden uitgesteld naar voorjaar 2014. Hiervoor werd een financiële samenwerking opgezet met het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.

11. SAMENWERKING MET ONDERWIJSINSTELLINGEN

11.1 Samenwerking met de KAHOSL

Samenwerken met het onderwijs is een belangrijk aandachtspunt (zie De Erfgoedcel Waasland als knooppunt – Stagiairs, studenten en vrijwilligers).

11.2 Erfgoedbankactie met lagere scholen

(Zie Het cultureel erfgoed = de basis van alles – ErfgoedSpeurders)

11.3 Informatiedeling

Daarnaast verzendt de Erfgoedcel Waasland regelmatig **informatie** over typisch Wase thema's of reeds gemaakte lessuggesties aan leerkrachten en studenten, die deze informatie vrij kunnen opvragen. Zie ook het overzicht expertise-uitwisseling in bijlage.

12. SENSIBILISERING ONTSLUITEN WASE (DIGITALE) BIBLIOGRAFIE

Op basis van WODE, gesprekken met belangrijke bibliografische collectiehouders en de reeds gedane voorbereidingen wordt een breder project rond een Wase digitale bibliografie gedaan. De Erfgoedcel Waasland onderzocht in 2010 hoe de rijke documentaire en archivalische collecties aanwezig bij de Bibliotheca Wasiana, de Koninklijke Oudheidkundige Kring Land van Waas, de heemkundige kringen en de bibliotheken meer onder de aandacht van het publiek kunnen gebracht worden. Vanaf het najaar 2010 wordt werk gemaakt van de effectieve **ontsluiting** via o.a. een projectpagina met bundeling van informatie op de cultureel-erfgoedcelwebsite, invoer titels van de artikels in heemkundige tijdschriften in Ovinob door de provincie en de geleidelijke digitalisering en ontsluiting van de artikels zelf. In 2013 werd binnen het provinciaal bibliotheekoverleg een **werkgroep** opgestart rond zogenaamde “**erfgoedcollecties**” (hand- en erfgoedbibliotheken die zich buiten de openbare bibliotheek bevinden) en hun mogelijke ontsluiting via Ovinob. De Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen maakten samen hun bevindingen over aan deze werkgroep en blijven op de hoogte van de verslagen van deze werkgroep. Indien opportuun zal de Erfgoedcel Waasland in 2014 deelnemen aan dit overleg. Bovendien zal de Erfgoedcel Waasland vanaf 2014 de cultureel-erfgoedzorgers met een collectie warm maken voor een samenwerking met de lokale bibliotheek en Ovinob.

13. SINTERKLAAS EN SINT-MAARTENSGEBRUIKEN IN VLAANDEREN OP DE VLAAMSE IMMATERIEEL-ERFGOEDLIJST

In 2009 plaatste de toenmalige Vlaams Minister van Cultuur Bert Anciaux deze gebruiken op de **Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen**. Daarna werd een **werkgroep SKSM** opgericht ter opvolging van dit dossier, wat een samenwerking is tussen verschillende beleidsdomeinen, nl. cultuur, jeugd en toerisme. De werkgroep is als volgt samengesteld: Sint- Nicolaasgenootschap, stad Sint-Niklaas, Erfgoedcel Waasland, Sint-Maartenscomité Beveren, Leca vzw, Toerisme Waasland en Gemeentearchief Beveren.

De geverheiligen zijn uiteraard het meest levendig door de vele **jaarlijks terugkerende feesten, vieringen en gebruiken in verschillende landen**. Deze steeds wijzigende actieve tradities zorgen bij uitstek voor dé bescherming van deze fenomenen.

In 2013 werd verder werk gemaakt van een samenwerking en uitwisseling van ervaringen en kennis met Nederland, i.c. voornamelijk rond Sint-Maarten met het **Sint-Maartensberaad Utrecht**. Zo ging op 09/01/13 een werkbezoek aan het Sint-Maartensberaad in Utrecht door met een 15-tal personen en bezocht het Sint-Maartensberaad Beveren op 12/06/13 met een 30-tal aanwezigen.

Ook werd met het **Huis van Alijn** samengewerkt n.a.v. hun tentoonstelling rond Sinterklaas.

In 2012-2013 is het 20 jaar geleden dat het onderzoek van het Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen rond de kaart van Sint-Maarten en Sinterklaas werd gedaan. In 2012 wordt in navolging van dit onderzoek i.s.m. Leca vzw a.h.v. enquêtes een klein **onderzoek** gevoerd **naar de Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken** in Vlaanderen. Met een responsgraad van bijna 100% (van de Vlaamse en Brusselse gemeenten) gingen we aan de slag voor de verwerking van de gegevens rond deze geversheiligen. Op 26/10/13 werd een nieuwe kaart en een onderzoeksrapport voorgesteld aan 52 aanwezigen.

Sinds 2012 inventariseert een vrijwilliger, onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland, de **fototheek** van het Sint-Nicolaasgenootschap.

Voor het eerst werd over deze gebruiken gerapporteerd via het platform www.immaterieelerfgoed.be voor 15/11/13. Een vrijwilliger onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland voerde alle aanwezige informatie over Sinterklaas en Sint-Maarten (incl. informatie uit voorgaande voortgangsdossiers) in. Bovendien werd op de website van de Erfgoedcel Waasland een apart nieuw luik over deze gebruiken toegevoegd.

14. TRAJECT ONDERSTEUNING COMMUNICATIE

N.a.v. de ondersteuning van de Bibliotheca Wasiana rond communicatie werd **ondersteuningstraject rond communicatie** voor cultureel-erfgoedverenigingen in het Waasland opgestart aan de hand van een reglement met oproep. Hierbinnen kregen de cultureel-erfgoedverenigingen de kans een voorstel in te dienen waarbij ze een traject doorlopen op het vlak van interne of externe communicatie van de cultureel-erfgoedvereniging. Daarbij biedt de Erfgoedcel Waasland praktische ondersteuning bij de uitwerking en realisatie van het concrete voorstel. Bovendien wordt er ook een financiële toelage van maximaal 1 000 euro aan gekoppeld. Vijf organisaties startten op basis van dit reglement met een traject in 2013:

1. Bibliotheca Wasiana voor het ontwikkelen van een nieuwe huisstijl en een nieuw logo.
2. Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas ontwikkelde een nieuwe huisstijl en een nieuw logo. Ze pakten ook de inkom van het gebouw aan. Dit werd afgewerkt in 2013.
3. Historisch Pijp- en tabaksmuseum (Sint-Niklaas) maakte een straatbanner, die de aanwezigheid van het Historisch Pijp- en Tabaksmuseum in het straatbeeld duidelijk aangeeft en beklemtoont. Dit werd afgewerkt in 2013.
4. Vzw Reynaertgenootschap is bezig met het ontwerp van een logo, banner en drukwerk.
5. Vzw Op stoapel creëert een online platform voor promotie en beeldvorming van de cultuurhistorische erfgoedvereniging Op Stoapel met integratie van de bestaande facebookgroep Boelwerf – Op Stoapel en de blog Seniorennnet.

Begin **2014** werd deze oproep herhaald en toegewezen aan opnieuw vijf organisaties.

15. THESISLIJST

De voorgaande jaren werd een **lijst met mogelijke thesisonderwerpen** opgesteld door de Erfgoedcel Waasland (met input uit verschillende erfgoedorganisaties) en bezorgd aan verschillende onderwijsinstellingen. De respons hierop was echter minimaal: voor zover de cultureel-erfgoedcel kon opmaken, werd nooit ingegaan op de voorstellen. In 2010 en 2011 werd een **gebundeld aanbod** opgemaakt met onderzoeksvoorstellen van de Erfgoedcellen Aalst, Meetjesland en Waasland. Deze werd doorgestuurd naar opleidingen geschiedenis, archiefwetenschappen, communicatie, sociale wetenschappen, landschaps- en monumentenzorg, kunst(geschiedenis), communicatie, management, cultuurwetenschappen en lerarenopleiding. Op geen van de 40 onderwerpen werd ingegaan. Bovendien kwamen er uit de eigen achterban nagenoeg geen onderzoeksvoorstellen meer.

De thesisljst blijkt niet te werken zoals verhoopt. Er werd navraag gedaan bij de onderwijsinstellingen of zij de lijst nog kunnen gebruiken. Hierop reageerden enkele docenten positief, maar dit neemt niet weg dat aan de lijst sinds 2011 geen nieuwe onderwerpen meer werden toegevoegd en dat hier ook geen respons op komt vanuit de studenten. Daarom werd de lijst in 2013 niet verzonden en focust de cultureel-erfgoedcel eerder op concrete vragen voor begeleiding, onderzoek en stage vanuit de sector.

16. VISIETEKST PARTICULIER ERFGOED

De Erfgoedcel Waasland gebruikte ook in 2013 deze tekst als basis voor **doorverwijzing bij vragen rond schenking** van particulier erfgoed. Daarnaast greep de Erfgoedcel Waasland de **Erfgoedbank Waasland** ook sterker aan als middel voor de ontsluiting van particulier materiaal. Sinds de lancering op 25/11/10 namen aanzienlijk meer particulieren spontaan contact op met de Erfgoedcel Waasland om materiaal online te plaatsen, een mogelijkheid die in lopende projecten zoals Verzamelingen en ErfgoedSpeurders ook in de verf wordt gezet. Via de projecten, maar steeds meer ook door spontane contactname, brachten meerdere particulieren materiaal op de bank. In totaal bevinden zich op de Erfgoedbank Waasland inmiddels ruim 1500 stukken particulier erfgoed, naast de vele privéfoto's die via het educatief traject met lagere scholen online komt (enkele 100den). De meest opmerkelijke collectie die aan de erfgoedbank werd toegevoegd, betreft een privaat fotoarchief van de Beverse polders uit de jaren 1950-1980

Op basis van de visietekst en de reeds lopende initiatieven naar particulier erfgoed werd in 2013 het project Verzamelingen voorbereid (zie Erfgoed leeft! – Verzamelingen).

17. VOLKSVERHALEN

In 2007 werd door de Erfgoedcel Waasland een inventaris opgemaakt met meer dan 500 volksverhalen uit het Waasland. Deze verhalen kunnen steeds aangevraagd worden op papier. In schooljaar 2007-2008 werkte

een stagiair van Hogeschool Gent, departement KASK, illustraties uit bij een aantal van deze verhalen. In 2009-2012 werd deze verhalen verder digitaal ter beschikking gesteld, zodat ze op termijn ook volledig digitaal kunnen worden ontsloten bij voorkeur in samenwerking met Leca vzw. Hiervoor is echter nog geen concrete samenwerking.

18. VORMING

In 2010 vond bij de Wase achterban een bevraging plaats om te peilen naar de vormingen waaraan men meest behoefte heeft. Afgaand op die resultaten zullen volgende vormingen georganiseerd worden voor het einde van het huidige convenant 2009-2014: een eigen website maken, opleiding SABAM over auteursrecht, projectdossiers schrijven, vergadertechnieken, stamboomonderzoek, paleografie en het maken van een educatief pakket voor het secundair onderwijs. Stamboomonderzoek en paleografie wordt georganiseerd door andere organisaties (bv. Familiekunde Vlaanderen) en werden niet opgenomen door de Erfgoedcel Waasland. Aangezien alle gevraagde opleidingen werden georganiseerd, werd half **2012** een nieuwe **bevraging** gehouden bij de Wase achterban teneinde te peilen naar de bestaande behoeften rond vorming. De respons hierop was niet groot. Toch komen enkele opleidingen sterker naar voor dan anderen, o.a. het integreren van sociale media in de eigen werking, de administratieve verplichtingen van een vzw, gezinnen aantrekken op erfgoedactiviteiten, het schrijven van een perstekst, de vernieuwde wet op overheidsopdrachten en het werven en motiveren van vrijwilligers. De gemeente Temse organiseerde in maart 2013 een vorming rond het werven van vrijwilligers voor alle verenigingen. Het organiseren van vorming rond de vzw wetgeving en de vernieuwde wet op overheidsopdrachten werd niet als een taak voor de Erfgoedcel Waasland gezien.

De informatie uit deze vormingen werd ook steeds toegevoegd aan de website onder "**Tips voor erfgoedzorgers**". Op die manier kan de Wase achterban de informatie nog steeds achterhalen. Ook informatie over andere relevante vormingen, georganiseerd door koepelorganisaties e.d., werd systematisch op de website geplaatst.

In 2013 stapte de Erfgoedcel Waasland i.s.m. FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, als één van de eersten in de cultureel-erfgoedsector, in het **Oscarproject**. Hierdoor wordt nog meer de nadruk gelegd op de inhoudelijke doelstellingen van de vormingen en het vrijwilligerswerk, nl. het werken aan het verwerven van bepaalde competenties. Op deze manier worden de vormingen en functieprofielen voor vrijwilligers meer gericht ingevuld. De Erfgoedcel Waasland reikt Oscars uit aan deelnemers van vorming en vrijwilligers van de Erfgoedcel Waasland. De Oscar wordt ook ingezet als vervangingsinstrument van het klassieke aanwezigheidsattest.

Aan de hand van **Kwavoscoop** startte de Erfgoedcel Waasland onder begeleiding van Faro in het najaar van 2013 de evaluatie van haar eigen vormingsaanbod en de kwaliteit ervan. Ongetwijfeld zal dit ook leiden tot het bijsturen van het eigen vormingsaanbod.

Tenslotte ging de Erfgoedcel Waasland in 2013 onder begeleiding van Faro zelf over tot het **evalueren van haar eigen opleidingsaanbod dmv de methodiek van de Kwavoscoop**.

In 2013 werden door de Erfgoedcel Waasland dan een hele reeks vormingen georganiseerd.

18.1 Workshop Meer dan chips en chocomelk

Op 11/06/13 werd i.s.m. Mooss vzw deze workshop georganiseerd over het aantrekken van gezinnen in erfgoedlocaties voor 15 deelnemers. Tijdens deze vorming werd expliciet tijd vrij gemaakt om te zoeken naar vernieuwende erfgoedactiviteiten voor kinderen, jongeren of gezinnen (op basis van concrete cases, die door enkele deelnemers worden aangeleverd) en werden de creatieve vaardigheden van de deelnemers getraind, zodat zij ook bij volgende gelegenheden in staat zijn om gemakkelijker zelf originele ideeën voor erfgoedactiviteiten te genereren.

18.2 Vormingsreeks “Communiceren kan je leren”

Diverse vormen van communicatie vereisen elk een andere aanpak. De deelnemers stonden in de verschillende sessies stil bij enkele gouden regels en leerden hoe beter te communiceren. Deze opleidingsreeks bestond uit vier delen:

- De meerwaarde van een digitale nieuwsbrief op 19/09/13 met 10 deelnemers
- Promotie maken via sociale netwerksites op 12/10/13 met 12 deelnemers
- Flyers en folders maken met Scribus op 04 + 07/11/13 met 9 deelnemers
- Wervend schrijven – schrijven van een perstekst op 12/12/13 met 11 deelnemers.

18.3 Vormingsreeks Lokaal erfgoed op maat van jongeren

Op 21/11/13, 28/11/13 en 05/12/13 werd i.s.m. Heemkunde Vlaanderen een driedelige opleiding over het maken van een educatief pakket voor jongeren georganiseerd voor een 15-tal deelnemers. Dit was in navolging van de opleiding Bruggen bouwen tussen erfgoed en onderwijs van 2009. De opleiding werd aangeboden aan alle cultureel-erfgoedorganisaties in Oost-Vlaanderen. O.a. enkele tweede- en derdejaarsstudenten en de docente van de opleiding Project Kunstvakken van de KAHO stonden als best practice op het programma.

18.4 Workshop Kant en klaar? Praktische workshop rond het omgaan met en bewaren van kant

Op 23/11/13 werd i.s.m. Erfgoedcel Land van Dendermonde, Kantschool Artofil, het MoMu, de Carolus Borromeuskerk in Antwerpen en gemeente Temse een workshop rond het omgaan met en bewaren van kant

georganiseerd. Aan de hand van praktische voorbeelden leerden de 31 deelnemers hoe je o.a. kant het best kan verpakken en bewaren. Daarnaast kregen ze praktische tips over het gebruik van de juiste, eenvoudige en betaalbare materialen en werden oplossingen geboden voor praktische uitdagingen bij het omgaan met kant.

18.5 Erfgoedontmoeting

(Zie Het cultureel erfgoed = basis van alles – Erfgoedontmoeting)

In 2013 werd reeds dat de reuzenverenigingen uitgenodigd zouden worden op de op handen zijnde Erfgoedontmoeting. Om deze reden werd in 2013 dan ook geen apart Groot Waas Reuzenoverleg georganiseerd.

19. VRIJWILLIGERSMANAGEMENT

De Erfgoedcel Waasland wil de Wase erfgoedvrijwilligers optimaal ondersteunen. Daartoe streeft de Erfgoedcel Waasland naar een **integrale en geïntegreerde aanpak**. Zo hebben de georganiseerde activiteiten steeds meerdere doelen, bijvoorbeeld naast het “overleggen” en “organiseren” ook het “informeel ontmoeten” en “netwerken”.

In 2009 vonden heel wat **voorbereidende gesprekken** plaats, die ook in 2013 in concrete acties (bijvoorbeeld vorming, zie Het cultureel erfgoed = de basis van alles, Vorming) resulteren. Daarbij werd steeds zo veel mogelijk rekening gehouden met de mening van de vrijwilligers zelf (zoals bevestigd in 2009). In het najaar 2010 werden alle erfgoedorganisaties bevestigd over hun **opleidingsbehoeften**. De resultaten werden in een voorstel van planning van opleidingen voor 2011-2012 jaren gegoten. Deze oefening werd herhaald in 2012 herhaald voor 2013-2014.

In 2013 ontstond ook het concept van de **Erfgoedontmoeting** (Zie Het cultureel erfgoed = basis van alles – Erfgoedontmoeting). Dit vangt voor een groot deel de doelstellingen van de cultureel-erfgoedcel inzake het aanbieden van opleiding rond het werven van vrijwilligers op. Daarnaast is het één van de belangrijkste netwerkmomenten voor de sector.

Deze opleidingen werden aangevuld met volgende “**vrijwilligersmomenten**” – waarbij ook steeds betaalde krachten werden uitgenodigd om op die manier aan uitwisseling te kunnen doen:

- 14/10/2013: Wase brainstorm ter voorbereiding van Erfgoeddag 2014 i.s.m. Faro in het Mercatormuseum in Sint-Niklaas;
- 28/09/2013: studie-uitstap naar Fort Liefkenshoek (Beveren) en het Nationaal Museum van Douane en Accijnzen (Antwerpen) in het kader van het thema van Erfgoeddag 2014, “Grenzeloos” (30 deelnemers).

Tenslotte, maar zeker niet onbelangrijk, werd de visie i.v.m. vrijwilligersbeleid van de Erfgoedcel Waasland uitgeschreven in een **visietekst**.

20. WASE SCANNER

Vanuit verschillende spelers in het erfgoedveld kregen zowel de Bibliotheca Wasiana als de Erfgoedcel Waasland de vraag naar de aankoop van een scanner voor het scannen van allerlei soorten beeldmateriaal (foto's, negatieven, boeken e.d.). De Bibliotheca Wasiana (via financiering van de Cultuurraad van de Stad Sint-Niklaas) en de Erfgoedcel Waasland sloegen de handen in elkaar en deden een gezamenlijke aankoop van een Wase doorvoerscanner eind 2011. De doelgroep is alle erfgoedzorgers in het Waasland, zowel leden van verenigingen als particulieren. In het voorjaar van 2012 werden een duidelijke handleiding en een kort en duidelijk reglement voor het gebruik van deze scanner opgemaakt. Dit ging samen met een informatie- en gebruikersmoment van de scanner op 07/03/12. In 2013 werd opnieuw gebruik gemaakt van de scanner door de cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland.

SD 4 – ERFGOED LEEFT!

1. ADOPT-A-BOOK

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek werkte in 2013 het project Boekensteun (werktitel Adopt-a-book) uit. Het project beoogt naast fondsenwerving voor preservatie en conservering binnen erfgoedbibliotheeken ook bewustmaking rond de problematieken hier rond (zowel naar erfgoedzorgers als het publiek) als het creëren van een ruimer lokaal / regionaal draagvlak voor erfgoedbibliotheekcollecties. Hiervoor werkte ze samen met verschillende partners. De Erfgoedcel Waasland onderzocht in 2013 de mogelijkheid om hieraan te participeren i.s.m. de Bibliotheca Wasiana. Helaas kon de Bibliotheca Wasiana door personeelstekort niet verder intekenen op dit project. De Erfgoedcel Waasland maakt nog steeds deel uit van de stuurgroep, maar deze werd in 2013 nauwelijks bijeen geroepen door de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

2. DEBATAVOND ERFGOED EN GESCHIEDENIS

Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van de Erfgoedraad in Lokeren werd in 2013 gevraagd een debatavond rond erfgoed en geschiedenis te organiseren. Doordat dit in 2013 niet meer verwezenlijkt kon worden, werd het idee losgekoppeld van de viering van de erfgoedraad (en van de locatie Lokeren). Ze zal doorgaan op 27/02/14 i.s.m. de gemeente Temse. Sprekers zijn Aline Sax (Ugent en Geheugen Perspectief), Kaat Wils (KULeuven), Rik Hemmerijckx (Verhaerenmuseum) en Hans Vandevoorde (VUB). Moderator is Luc De Volder (Ons Erfdeel). Op deze debatavond wordt het volledige erfgoedveld in het Waasland uitgenodigd op dit inspiratiemoment.

3. ERFGOEDBANK WAASLAND

De **stuurgroep** van de Erfgoedbank Waasland kwam bijeen op 19/02/13 en 11/12/13.

Tijdens het najaar werd overlegd met de Erfgoedcellen Meetjesland, Kempens Karakter, Noorderkempen, Leie-Schelde n.a.v. de toetreding van deze laatste tot de gezamenlijke **onderhouds- en assistentieovereenkomst**. Deze toetreding heeft als gevolg dat de huidige contracten herzien worden en dat de databanken overgaan naar een grotere gemeenschappelijke server. Dit zal in het voorjaar 2014 gebeuren en brengt een daling van lopende kosten met zich mee.

In 2013 werd de site **46 288 keer bezocht door 32 944 unieke bezoekers**. In vergelijking met het voorgaande jaar betekent dit een stijging van het aantal bezoeken met ca. 9500 en een stijging van het aantal unieke bezoekers met eveneens ca. 6800. Het gemiddelde aantal maandelijkse bezoeken stijgt daarmee voor het eerst tot boven 3500. Dit bevestigt de stijgende lijn die de website sinds 2011 doormaakt, na een paar jaar te hebben gestagneerd. Het overgrote deel van de bezoekers komt ofwel rechtstreeks op de site terecht door zelf de url in te geven of wordt doorgelinkt via een zoekrobot. Een beperkt aantal (1691 bezoeken) wordt doorverwezen vanop de fanpagina op Facebook, 1364 bezoeken wordt doorverwezen vanaf de www.erfgoedcelwaasland.be. Daarmee is de doorverwijsfunctie van de cultureel-erfgoedcel-website gedaald, ten voordele van facebook. Er was een lichte stijging in het aantal contacten dat via de website binnenkwam: in 2012 ontvingen we 57 contactformulieren, in 2013 67. Het aantal beschreven stukken afkomstig uit **particuliere collecties** liep intussen op tot meer dan 1500. De actieve communicatie rond de mogelijkheid om eigen erfgoed online te brengen, de persaandacht voor de Erfgoedbank Waasland in het kader van diverse projecten en de betrokkenheid van particulieren bij deze projecten geven duidelijke resultaten.

Tegelijk was 2013 een wat minder actief jaar op de Erfgoedbank Waasland. In vergelijking met het voorgaande jaar kwamen er minder nieuwe stukken online en in totaal kwamen er 8 nieuwe tentoonstellingen (tegenover 15 het jaar voordien). In totaal staan intussen **55 tentoonstellingen online**. Het lijkt er echter op dat de activiteiten uit 2012 resoneren in een blijvende stijging van bezoekers in 2013 en dat meer mensen de website weten te vinden ook al was de site zelf iets minder actief.

Naast de standaard-promotie in de vorm van persberichten en het verspreiden van de erfgoedkrantjes werd in 2012 ook ingezet op **Facebook** en **Twitter** (zie Erfgoedcommunicatie). Voorts werden de postkaartjes met promotie voor de Erfgoedbank Waasland breed verspreid.

Tenslotte werd in 2013 opnieuw een educatief project uitgewerkt waarbij **basisscholen** gevraagd werd om hun eigen geschiedenis te ontsluiten via de Erfgoedbank (zie Erfgoed leeft! – Erfgoedseurders).

In functie van de werking van de Erfgoedbank Waasland werd ook nauwer contact gezocht met **MovE** en (later) **Erfgoedinzicht**, de nieuwe provinciale databank en website ter ontsluiting van West- en Oost-Vlaams cultureel-erfgoed. De Erfgoedcel Waasland woonde voorstellingsmomenten bij in Oost- als West-Vlaanderen en overlegde met de transversale cel cultuur (Provincie Oost-Vlaanderen) om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen. Op vraag van de Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen vond een overleg plaats met de transversale cel en met de verantwoordelijken voor Erfgoedinzicht, om een afstemming tussen de provinciale en de regionale/lokale initiatieven te bespreken. Naar aanleiding hiervan werd beslist dat in 2014 Erfgoedcel Waasland en Erfgoedcel Leie-Schelde de overige cultureel-erfgoedcellen zullen vertegenwoordigen in verder provinciaal overleg. Op deze manier kan worden afgetoetst of de bestaande erfgoedbanken in de toekomst kunnen opgaan in of nauwer samenwerken met Erfgoedinzicht.

4. ERFGOEDCOMMUNICATIE

In 2013 verstuurde de Erfgoedcel Waasland 8 **nieuwsbrieven** voor erfgoedorganisaties en 8 voor erfgoedliefhebbers en 1 erfgoedflits. Vanaf 2010 worden deze nieuwsbrieven zeswekelijks verstuurd en dit op vooraf gekende tijdstippen. In deze nieuwsbrieven worden niet alleen berichten over de eigen werking opgenomen, maar ook allerhande activiteiten, nieuws en oproepen van de Wase en Vlaamse erfgoedgemeenschap.

Voor de **kalender** met erfgoedactiviteiten wordt nog steeds samengewerkt met de Cultuurdatabank. Daarnaast komen ook de **eigen projecten** van de Erfgoedcel Waasland uitgebreid aan bod.

De **eigen website** werd ook verder aangevuld met informatie voor de Wase erfgoedgemeenschap, o.a. onder het luik **Tips voor erfgoedzorgers**. Dit luik bevat heel wat praktische tips binnen de domeinen, waarin de Erfgoedcel Waasland actief is. In 2013 werd dit onderdeel verder actief aangevuld.

Eind 2012 werd een traject gestart met de cultureel-erfgoedcellen rond het websitesysteem Exopera en de **gezamenlijke website** www.erfgoedcellen.be. In het kader van de beleidsplanning wordt dit traject verder gezet onder coördinatie van de Erfgoedcel Waasland.

In 2013 zijn 15 **persteksten** verspreid waardoor de Erfgoedcel Waasland of haar eigen projecten 30 keer in de media aan bod komt (zie bijlage voor een volledig persoverzicht).

Verder worden goede contacten onderhouden met **verschillende media**, o.a. n.a.v. het gebruik van beeldmateriaal van de Erfgoedbank Waasland.

De Erfgoedcel Waasland maakte een **algemeen wenskaartje** (met fotomateriaal van de Erfgoedbank Waasland) dat ingezet wordt voor felicitaties e.d.

Ter promotie van de herdenkingsactiviteiten voor de Eerste Wereldoorlog ontwikkelde de Erfgoedcel Waasland de website www.waasland1914-1918.be, waarop de Uitagenda kan doorzocht worden, activiteiten in de regio opgelijst worden, een overzicht gegeven wordt van het aanbod voor onderzoekers en diverse tips, links en interessante documentatie te vinden zijn.

Naast de standaardpromotie in de vorm van persberichten en het verspreiden van de erfgoedkrantjes werd in 2013 ook verder ingezet op **Facebook en Twitter** ter promotie van de Erfgoedbank Waasland. Hiermee wil de cultureel-erfgoedcel uittesten wat het effect is van sociale media op het gebruik van de site, de meerwaarde van sociale media voor een cultureel-erfgoedsetting nagaan en de beste communicatiestrategie uitwerken. Hoewel het aantal nieuwe berichten daalde tegenover het voorgaande jaar, steeg het aantal facebook-doorverwijzingen naar de Erfgoedbank Waasland met 63%, tot 1691. De pagina wordt door de fans niet gebruikt als communicatieplatform. Het aantal doorverwijzingen uit Facebook is intussen hoger dan het aantal dat via de website van de cultureel-erfgoedcel zelf wordt doorverwezen, maar beide soorten doorverwijzing verbleekt bij het aantal bezoekers dat via google op de site belandt. De impact van Twitter bleek na twee jaar testing nog steeds verwaarloosbaar te zijn (78), zeker tegenover de inspanning om op gezette tijden relevant tweets de wereld in te sturen en hiervoor de nodige informatie te verzamelen. Dit kanaal werd in 2013 slechts occasioneel gebruikt. Het aantal volgers op twitter en het aantal fans op facebook blijft wel langzaam stijgen.

5. ERFGOEDDAG

Net als andere jaren verzorgde de Erfgoedcel Waasland een **Wase programmabrochure**. Alle 39 Wase activiteiten, die op Erfgoeddag 2013 rond het thema "Stop de tijd!" werden georganiseerd, waren hierin opgenomen. Deze programmabrochure werd op een oplage van 13 000 exemplaren verspreid in het Waasland. In totaal brachten ongeveer 5 000 erfgoedliefhebbers een bezoek aan de Erfgoeddag in het Waasland, wat een stijging van 1 000 bezoekers t.o.v. 2012 betekent en een groot succes kan genoemd worden.

Ter voorbereiding van Erfgoeddag 2014 werd ook op 14/10/2013 in het Mercatormuseum een **infosessie / brainstorm** georganiseerd in samenwerking met Faro.

Vanzelfsprekend werd in het najaar 2013, door de Erfgoedcel Waasland opnieuw gestart met het opvolgen van de inschrijvingen voor **Erfgoeddag 2014** i.s.m. Faro.

Daarnaast ging op 28/09/2013 een **studie-uitstap** door binnen het thema van Erfgoeddag 2014, "Grenzeloos". De Wase erfgoedzorgers gingen op bezoek naar het Nationaal Museum van Douane en Accijnzen (Antwerpen) en Fort Liefkenshoek (Beveren).

6. ERFGOEDEDUCATIE

De Erfgoedcel Waasland nam deel aan de **Dag van de Cultuureducatie** op 29/01/2013.

Zoals eerder reeds uitvoerig beschreven, werkte de cultureel-erfgoedcel heel wat **samenwerkingen** uit met o.a. de KAHOSL en haar studenten (zie De Erfgoedcel Waasland als knooppunt – Stagiairs, studenten en vrijwilligers).

Daarnaast verzendt de Erfgoedcel Waasland regelmatig **informatie** over typisch Wase thema's of reeds gemaakte lessuggesties aan leerkrachten en studenten, die deze informatie kunnen opvragen. Zie ook het overzicht expertise-uitwisseling in bijlage.

In het schooljaar 2012-2013 organiseerde de Erfgoedcel Waasland opnieuw het project **Erfgoedseurders** met 2 lagere scholen, één uit Lokeren en één uit Waasmunster. (zie Het cultureel erfgoed = de basis van alles – Erfgoedbankactie met lagere scholen).

Tenslotte organiseerden de Erfgoedcel Waasland en **Heemkunde Vlaanderen** in 2013 een opleiding over het maken van een educatief pakket voor het secundair onderwijs (zie Het cultureel erfgoed = basis van alles – Vorming).

7. MERCATOR EN CARTOGRAFIE

Op 06/05/10 werd de **vzw Mercator 2012** opgericht met als stichtende leden gemeente Kruibeke, Stad Sint-Niklaas, KOKW en vzw Mercatoriana. Interwaas versterkte de vzw als toetredend lid (vertegenwoordiging in Raad van Bestuur en Algemene Vergadering). De Algemene Vergadering kwam in 2013 bijeen op 30/01/13 en 15/09/2013. Interwaas bood tot half 2013 huisvesting en ondersteuning aan de projectcoördinator van de vzw. De vzw werd eind 2013 stopgezet.

Vervolgens werd de **structurele informatie** van dit Mercatorjaar (zoals blijvend aanbod voor het publiek en achtergrondinformatie) opgenomen als minisite op de website van de Erfgoedcel Waasland. De URL's van het project verwijzen door naar deze minisite.

8. POTIGE POLDERS

Met het project "**De Potige Polders**" zette de Erfgoedcel Waasland samen met tientallen andere organisaties in 2012 de geschiedenis van de Wase polders en meersen in de kijker. Eén van de deelprojecten was de uitgave van het boek "**Van Brouck tot Dyckagie - Vijf eeuwen Wase polders**". De voorstelling van dit boek op 29/11/12 vormde meteen ook de apotheose van het project. Het boek kost 19,95 Euro en werd uitgegeven door Abimo NV op 750 exemplaren. Hiervan was op 15/01/13 de ruime meerderheid verkocht/verdeeld. De

overige exemplaren werden voor het grootste deel in depot aangekocht door diverse Wase boekhandels. Daarom werd beslist tot een beperkte herdruk op 175 exemplaren, om aan de mogelijke toekomstige vraag te kunnen beantwoorden. Eind 2013 waren er in totaal ca. 620 exemplaren van het boek verkocht en heeft de Erfgoedcel Waasland nog zo'n 100 exemplaren in reserve.

9. REFLECTIEMOMENT HET GEMEENTEARCHIEF: EINDPUNT OF STARTPUNT?

N.a.v. het vijftienvig jarig bestaan van het Stadsarchief Lokeren organiseerde de Erfgoedcel Waasland i.s.m. het Stadsarchief van Lokeren en het Waas Archievenoverleg op 22/10/13 in Lokeren het Reflectiemoment Het gemeentearchief: eindpunt of startpunt? Over het belang en de betekenis van een gemeentearchief. De panelleden zijn Luc Coenen (Stadsarchief van Lier), Sandrin Coorevits (Stadsarchief van Waregem), Carine Goossens (Gemeentearchief van Beveren-Waas) en Piet Van Bouchaute (Stadsarchief van Sint-Niklaas) met als moderator Prof. Dr. Gustaaf Janssens. Op deze debatavond waren een 85-tal aanwezigen.

10. VERZAMELDINGEN

Naar aanleiding van eerder werk rond een visietekst rond particulier erfgoed, werd in 2013 van start gegaan met de voorbereidingen van een grootschalig project waarin erfgoed in privébezit en particuliere schenkingen aan collectiebeheerders centraal staat. De kerngedachte achter deze actie is het verhogen van erfgoedbewustzijn, door te wijzen op de alomtegenwoordigheid van erfgoed en de persoonlijke connectie tussen mensen en hun stukken. De publieksacties vinden plaats in 2014. In 2013 werd het project voorbereid.

Tijdens het weekend van **21 en 22 juni 2014** worden op ca. 30 locaties in het Waasland **tentoonstellingen** georganiseerd met materiaal van verzamelaars of uit privéschenkingen. Tegelijk wordt een glossy **magazine** uitgegeven waarin, naast de verhalen van enkele verzamelaars, items staan rond het fenomeen van het verzamelen, nostalgie, behoud- en beheer thuis, nalatenschap e.d. Tijdens het najaar 2014 worden enkele **vormingsmomenten** voorzien rond beheer en behoud van collecties thuis (i.s.m. het PEC). Het project rondt af met een identificatie- en **taxatiedag** op 14/12/14, in het SteM.

11. WASE GRIEZELVERHALEN

In 2007 gebeurde het project '**Wase griezelverhalen**'. In het kader van dit project publiceerde de Erfgoedcel Waasland i.s.m. BiblioWaas en Abimo uitgeverij het jeugdboek 'Griezelverhalen uit het Waasland', waarin 10 door de Erfgoedcel Waasland geselecteerde Wase volksverhalen door 5 Wase jeugdauteurs werden herschreven tot een spannend griezelverhaal voor kinderen vanaf 10 jaar. Elk 5de en 6de leerjaar van de Wase

basisscholen kreeg een gratis exemplaar van dit boek en ook jeugd- en culturele verenigingen konden dit gratis bij de Erfgoedcel Waasland verkrijgen. BiblioWaas kocht 100 exemplaren aan voor in de verschillende filialen van de Wase bibliotheken. Daarnaast was het boek ook in de Wase boekhandels verkrijgbaar. In totaal werden ongeveer 1500 exemplaren van het boek verspreid.

Abimo Uitgeverij blijkt nu nog een **500-tal boeken** in haar bezit te hebben. De Erfgoedcel Waasland kocht deze aan een gereduceerd tarief aan en schonk deze boeken aan de gemeentebesturen en aan de leerlingen die deelnemen aan ErfgoedSpeurders in 2012-2014.

12. WEBSITE

Voor de communicatie over het cultureel-erfgoed zelf en over thema's wordt www.waaserfgoed.be gebruikt. Voor de communicatie over de eigen werking en informatie voor de Wase erfgoedgemeenschap is dit www.erfgoedcelwaasland.be.

13. WERELDOORLOG I

Op 03/02/11 vond een **Wase brainstorm** plaats. In navolging van de brainstorm werd een aanbod ontwikkeld: er zal o.a. ingezet worden op een Waas campagnebeeld en logo met bijhorende producten (posters, folders, flyers e.d.); regionale communicatie; een publicatiereeks; het stimuleren van onderzoek; het inzetten van de Erfgoedbank Waasland voor ontsluiting van materiaal; het aftoetsen van samenwerkingsmogelijkheden rond de Dodendraad.

Begin 2013 werd het **Waas campagnebeeld** voorgesteld en verspreid worden naar de partners.

In het kader van een mogelijke samenwerking rond de **dodendraad** was er overleg met o.a. het Projectsecretariaat '100 Jaar Grote Oorlog' van de Provincie Antwerpen, de Erfgoedcellen Noorderkempen, Meetjesland en Waasland, de gemeente Beveren en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. Jammer genoeg resulteerde dit voorlopig niet in een concrete samenwerking.

Ter ondersteuning van de diverse activiteiten in het Waasland, ontwikkelde de Erfgoedcel Waasland de **website** www.waasland1914-1918.be. Hierop kan de Uitagenda doorzocht worden, staan activiteiten in de regio opgelijst, wordt een overzicht gegeven van het aanbod voor onderzoekers en zijn er pagina's met tips, links en interessante documentatie te vinden zijn. De gemeenten kunnen op een afzonderlijk tabblad hun eigen communicatie en kalenders online laten plaatsen. Voorlopig is het aantal bezoekers van de site beperkt.

De Erfgoedcel Waasland zal een aantal **communicatieproducten** ontwikkelen die gratis ter beschikking gesteld worden aan de gemeenten en die het projectlogo WOI en de url www.waasland1914-1918.be duidelijk vermelden: flyers/bladwijzers, roll-up banners en spandoeken/vlaggen. In het najaar 2013 deed de cultureel-

erfgoedcel rondvraag bij de gemeenten om na te gaan welke promotiemiddelen zijn concreet kunnen inzetten. Het vormgeven en drukken hiervan zal plaatsvinden tijdens het voorjaar 2014.

Ter ondersteuning van Wase erfgoedzorgers lanceerde de Erfgoedcel Waasland in 2013 de oproep voor bijdragen aan de **publicatiereeks in het kader van de herdenking van De Grote Oorlog in het Waasland**. Binnen dit reglement krijgen auteurs de kans om hun non-fictie-publicatie te laten vormgeven, drukken en verspreiden door de Erfgoedcel Waasland, in ruil voor een auteursvergoeding en een reeks gratis exemplaren. Rond de reeks werd een publicatiereglement opgemaakt en werd gecommuniceerd in de pers en via de diverse kanalen van de Erfgoedcel Waasland. In 2013 kwamen twee aanvragen binnen. De eerste werd na overleg met het publicatiecomité echter als onvoldoende beoordeeld. De tweede betrof een fictie-werk, wat de facto niet in aanmerking komt voor de ondersteuning.

Doorheen haar werking probeert de Erfgoedcel Waasland natuurlijk ook **zo veel mogelijk afstemming en samenwerking** te bekomen tussen de verschillende erfgoedzorgers, o.a. aan de hand van een intergemeentelijk overleg WOI. De Erfgoedcel Waasland maakt ook deel uit van de werkgroep WOI in het Meetjesland.

14. WILLEM I

Begin 2013 werd een Waas-Zeeuwse werkgroep rond de herdenking van Willem I en zijn betekenis voor de regio (ook grensoverschrijdend) in het leven geroepen. Nelly Maes van het Algemeen Nederlands Verbond en de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas zitten deze werkgroep voor en er zijn verschillende leden: o.a. Stad Sint-Niklaas, gemeente Beveren, gemeente Sint-Gillis-Waas, Erfgoedcel Waasland. Deze werkgroep onderzoekt hoe we met diverse erfgoedactoren, cultuurinstellingen en -verenigingen een gericht project kunnen realiseren waarbij de betekenis van Willem I voor onze regionale geschiedenis geduid en bekendgemaakt wordt. Hierbij kan gestreefd worden naar een grensoverschrijdende aanpak. Eventuele eindproducten kunnen zijn: publicatie(s), lezingenreeks, wandeling of fietsroute, (mobiele)tentoonstelling...

SD 5 – FINANCIËEL ONDERSTEUNINGSBELEID

In 2013 werd een **besparing** ingevoerd van 5,71% op het subsidiebedrag voorzien in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas (320 000 Euro), dus 17 298 Euro. Deze besparing werd in de begroting niet doorgevoerd in de financiële ondersteuning van de erfgoedzorgers, maar wel in de werkingsmiddelen van de Erfgoedcel Waasland.

1. DOORSTORTING VAN SUBSIDIES VLAAMSE GEMEENSCHAP

In het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2009-2014 staan de volgende doorstortingen ingeschreven:

Vlaamse Gemeenschap 2012 – publicaties	4 000 €
Heemkring De Souvereinen	1 000 €
Hertogelijke Heemkundige Kring het Land van Beveren	1 000 €
Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas	2 000 €
Vlaamse Gemeenschap 2012 - erkend museum Stedelijk Museum Lokeren	12 500 €

1.1 Periodieke publicaties over volkscultuur en geschiedenis

In de periode 2008-2009 werden de formaliteiten voor de uitbetaling afgestemd op de formaliteiten van de Vlaamse overheid (o.a. opvragen van informatie zoals coördinaten, doelstellingen, cijfermateriaal). Vanaf 2010 werd eenzelfde formulier gehanteerd dan voor de jaarlijkse toelagen voor periodieke erfgoedpublicaties (zie hieronder). De Erfgoedcel Waasland ontvangt (zoals nu al het geval is via het lidmaatschap) periodiek de tijdschriften, wat een onmiddellijk “bewijs” van actieve werking is. De uitbetaling van de subsidies werd goedgekeurd door het Directiecomité van 09/11/10. Ook in 2013 werden deze subsidies uitbetaald.

1.2 Lokaal erkend Stedelijk Museum Lokeren

In 2009 werd een procedure uitgewerkt voor de uitbetaling van de subsidie. Deze werkwijze trad in voege vanaf 2010.

Op basis van het actieplan 2013 oordeelde het Directiecomité van 06/03/13 positief over de uitbetaling van de 1ste schijf van 2013, namelijk 6250 Euro (50% van de jaarlijkse subsidie van 12 500 Euro). Op basis van het jaarverslag 2012 oordeelde het Directiecomité van 08/05/13 positief over de uitbetaling van de 2de schijf van 2012, namelijk 6250 Euro (50% van de jaarlijkse subsidie van 12 500 Euro).

2. PROJECTSUBSIDIES

Het projectsubsidierglement, dat i.s.m. de adviesgroep en de stuurgroep werd opgesteld in 2008, werd goed gekeurd door het Directiecomité op 04/02/09 en is sindsdien in voege.

Organisaties die een projectaanvraag indienen, krijgen ondersteuning bij het invullen van de aanvraag (via gesprek of mail). Van zodra de aanvraag definitief is, wordt deze op basis van de criteria in het reglement beoordeeld door de Erfgoedcel Waasland en dan voorgelegd aan de stuurgroep en het Directiecomité van Interwaas.

Hieronder staat een overzicht van de 19 aanvragen in 2013, in totaal voor 16 900 Euro. In het convenant staat jaarlijks 15 000 Euro ingeschreven voor projectsubsidies op basis van het projectsubsidierglement, er is dus geen overdracht van 2013 naar 2014 (er zijn wel nog andere overdrachten uit vorige jaren).

In de praktijk gebeurde de uitbetaling voor de laatste 4 projecten pas in 2014.

Naam aanvrager	Titel project	Subsidie
Gemeentelijke basisschool Waasmunster	Tentoonstelling "Op speurtocht naar de geschiedenis van Waasmunster"	1000
Kunstenplatform WARP	De terugkeer van de Heirmanklok	900
Koninklijke Handboogschuttersgilde Sint-Sebastiaan Lokeren	400 jaar Koninklijke Handboogschuttersgilde Sint-Sebastiaan Lokeren	700
Gemeentebestuur Stekene	500 jaar markt Stekene	900
Sint-Lodewijkscollege Lokeren en K.A. Lokeren	Zo was onze oorlog - Lokerse scholieren op zoek naar verhalen over WOII	950
Heemkundige Kring De Souvereinen	De Arme Klaren te Lokeren	650
Bibliotheca Wasiana	Anton Van Wilderode	1050
Stadsarchief Sint-Niklaas	Wij, Reynaert! Vier Sint-Niklase massaspelen	1050
Stedelijke openbare bibliotheek Sint-Niklaas	Armand van Asschelezing - editie 1	850
Jan Holvoet	Buitenkerststallen in het "Land van Beveren" en "Kerstafbeeldingen in de parochie Melsele"	800
Curieus Lokeren	Achter mooie gevels - wonen in Lokerse hofkes	1000
Heemkundige Kring d'Euzie	Stekene een grensgeval. Stekene in WOI	900
OKAN	Heldenverhalen uit de wereld	950
Instituut voor Vlaamse Volkskunst	VIJVER - Vrijwilligers Ijveren Vijftig jaar voor Erfgoed	800
Kantschool Artofil	Grenzeloos	850
Mercatoria	Adolf Roelens project in Rupelmonde	700
Feestcomité O.L. Vrouwparochie Beveren	Spreekwoordenstoet	1000
Sint-Catharina Lager School Sinaai	Erfgoed-speurders in Sinaai	900
Guldensterrenslag vzw	Guldensterrenslag 2014	950
TOTAAL	19 dossiers	16 900 euro

3. PUBLICATIEBELEID

Samen met de werkgroep Publicatiebeleid werd een visie uitgewerkt op het Publicatiebeleid, dat gevoerd zal worden binnen het Cultureel-Erfgoedconvenant 2009-2014. In het convenant staat hiervoor jaarlijks 6 000 Euro ingeschreven voor het publicatiebeleid, dus werd in 2010 dit niet besteedde integraal toegevoegd aan de pot van 6 000 Euro voor 2010 (in totaal dus 12 000 Euro). Er werd echter beslist dit bedrag vanaf 2011 gevoelig op te trekken, namelijk naar jaarlijks 12 500 Euro, waarvan 5 000 Euro voor nominatieve toelagen en 7 500 Euro voor subsidies op basis van een publicatiesubsidierglement voor éénmalige erfgoedpublicaties (beslissing Directiecomité 09/11/10).

3.1 Jaarlijkse doorstorting voor 3 periodieke erfgoedpublicaties (vanaf 2009)

Zie hierboven SD 5 Financiële ondersteuning, 1.1 Periodieke publicaties over volkscultuur en geschiedenis.

3.2 Jaarlijkse toelage van 500 Euro voor 10 periodieke erfgoedpublicaties (vanaf 2010)

Om zo weinig mogelijk bevoogdend te werken en zo veel mogelijk de verenigingen te ondersteunen in hun werking werd gekozen voor een jaarlijkse nominatieve toelage voor deze 10 periodieke publicaties:

1. Heemkundige Kring Braem (Elversele)
2. Heemkundige Kring De Kluize (Sint-Gillis-Waas)
3. Heemkundige Kring Den Dissel (Sinaai)
4. Heemkundige Kring d'Euzie (Stekene)
5. Heemkundige Kring Nieuwkerken 200/700
6. Heemkundige Kring Wissekerke (Kruibeke)
7. Tinelmuseum
8. Temse Beheerraad Gemeentemuseum Temse - jaarboek
9. Reynaertgenootschap Tiecelyn
10. Sint-Nicolaasgenootschap – Tijdingen

onder de bepaalde administratieve voorwaarden o.a. dat de verenigingen zelf jaarlijks de subsidie aanvragen via een formulier en waarbij ze onderschrijven dat ze nog een actieve werking hebben en een periodiek tijdschrift uitgeven. De Erfgoedcel Waasland ontvangt (zoals nu al het geval is via het lidmaatschap) periodiek de tijdschriften, wat een onmiddellijk "bewijs" van actieve werking is. De uitbetaling van de toelagen werd goedgekeurd door het Directiecomité van 09/11/10.

3.3 Publicatiesubsidiereglement voor éénmalige erfgoedpublicaties

I.s.m. de werkgroep Publicatiebeleid werd in het najaar van 2010 een publicatiesubsidiereglement voor éénmalige erfgoedpublicaties opgemaakt. Dit werd goedgekeurd door het Directiecomité op 02/02/11 en ging met terugwerkende kracht in voege vanaf 01/01/11.

Organisaties die een publicatieaanvraag indienen, krijgen ondersteuning bij het invullen van de aanvraag (via gesprek of mail). Van zodra de aanvraag definitief is, wordt deze op basis van de criteria in het reglement beoordeeld door de Erfgoedcel Waasland en dan voorgelegd aan de stuurgroep en het Directiecomité van Interwaas.

Hieronder staat een overzicht van de 8 aanvragen in 2013, in totaal voor 5 525 Euro (1 niet ontvankelijke aanvraag). In het convenant staat jaarlijks 7 500 Euro ingeschreven voor publicatiesubsidies op basis van het publicatiesubsidiereglement, dus wordt in 2013 de overige niet besteedde 1 975 Euro toegevoegd aan de pot van 7 500 Euro voor 2014 (in totaal dus 9 475 Euro, aangevuld met andere overdrachten uit de vorige jaren). In de praktijk gebeurde de uitbetaling voor de laatste publicatie pas in 2014.

Naam aanvrager	Titel publicatie	TOTAAL
Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas	Mercator Herdacht 1512-2012 De herinnering aan een ondernemend cartografisch wetenschapper	Niet ontvankelijk
De Beverse Klok	Celine Van Geertsom. Een leven in dienstbaarheid	625
Heemkundige Kring De Souvereinen	De Arme Klaren te Lokeren	875
Heemkring Den Dissel	190 jaar onderwijs in Sinaai	575
Scouts en gidsen Vlaanderen Sint-Johannes	50 jaar scouts Sint-Johannes	600
Durme	Het Molsbroek. Paradijselijk voor mens en natuur	925
Hugo De Looze	Toen den Duitsch kwam	1225
Feestcomité O.L.Vrouwparochie	80 jaar parochie Beveren	700
TOTAAL	8 publicaties	5 525 euro